

İlkokul

TÜRKÇE

HARF
BİLGİSİ

Müslüm
TEKİN

HARF BİLGİSİ

Konuşurken ağızımızdan çıkan sesleri yazarken kullandığımız işaretlere harf denir.

Harflerin belli bir sıraya göre dizilmesine ise alfabe veya abece denir.

A	B	C	Ç	D	E	F	G	Ğ	H	I	İ	J	K	L	M	N	O	Ö	P
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20

R	S	Ş	T	U	Ü	V	Y	Z
21	22	23	24	25	26	27	28	29

Ünsüz Harfler:

Tek başına okunamayan bir ünlü ile birleştirilerek okunabilen harflere ünsüz harf denir.

Alfabemizde 21 tane ünsüz harf vardır.

b	c	ç	d	f	g	ğ	h	j	k	l	m	n	p	r	s	ş
---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---

t	v	y	z
---	---	---	---

Ünlü Harfler:

Kendi başına okunabilen harflere ünlü harf denir.

Ünlü harfler aynı zamanda birer hecedir. (Hece konusunda detaylandırılacak.)

Alfabemizde 8 tane ünlü harf vardır.

a	e	ı	i	o	ö	u	ü
---	---	---	---	---	---	---	---

Ünlü harflerin 4 tanesi kalın ünlü, 4 tanesi de ince ünlüdür.

Kalın Ünlüler:

a	ı	o	u
---	---	---	---

İnce Ünlüler:

e	i	ö	ü
---	---	---	---

Harflerin Alfabetik Sıralaması:

Sözcükler ilk harflerine bakılarak alfabetik sıraya koyulur.

İlk harflerin aynı olması durumunda ikinci, ikinci harflerde aynı ise üçüncü harflere bakılır.

Bu bakma sırası aynı sırada bulunan harfler benzer oldukça devam eder.

Örnek:

balık - kuş - arı - yarasa

İlk harflere baktığımızda aynı olmadığını görüyoruz.

Bu harflerin alfabedeki sıralamasına bakacak olursak;

arı   balık   kuş   yarasa   şeklinde sıralayabiliriz.
1   2   3   4

Büyük Ünlü Uyumu:

Türkçemizde bir sözcükte ilk hecede kalın ünlü varsa diğer ünlülerde kalın ünlü olmalıdır. Eğer hecede ince ünlü varsa diğer ünlülerde ince ünlü olmalıdır.

Örnek: Burun Bu (kalın ünlü) + run (kalın ünlü) → Büyük ünlü uyumu kuralına uyar.

ETKİNLİK 1:

Aşağıda boş bırakılan yerleri alfabemize uygun olarak tamamlayalım.

A				D				Ğ						M					
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20

R				Ü				
21	22	23	24	25	26	27	28	29

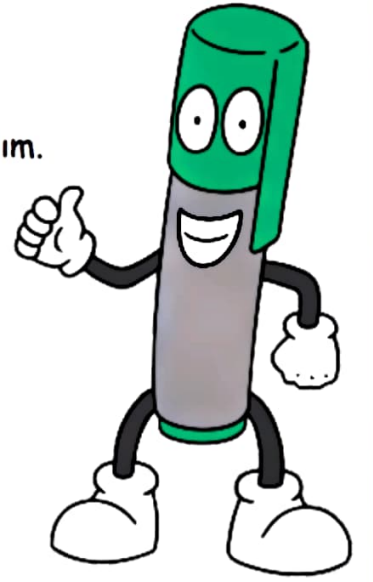
ETKİNLİK 2:

Aşağıdaki sözcüklerin örnekteki gibi kaç harften oluştuğunu bulalım.

gözlük	6
tebeşir	
televizyon	
ak	
kutu	

kalemlik	
Dünya	
kertenkele	
otobüs	
bisiklet	

kalemtırış	
kalabalık	
kelebek	
pencere	
aslan	

ETKİNLİK 3:

Aşağıda verilen sözcüklerde boş bırakılan yerlere örnekteki gibi uygun harfleri yazalım.

sözcük
k...me...a
k...la...lık

İ...m...r
t...le...on
A...ıt...ab...r

İs...an...ul
d...nd...r...a
z...r...f...

k...ra...iy...
li...on...ta
d...n...z...r

ö...ren...i
t...ne...f...s
m...t...ma...ik

ETKİNLİK 4:

Aşağıdaki etkinlikte kalın ünlüleri bularak kırmızıya, ince ünlüleri bularak maviye boyayınız.

ı	m	v	b	t	s	j	y	d	u	o	p	f	z	l	ç	h	ğ

n	c	r	g	i	ö	a	ü	k	e	ş

ETKİNLİK 5:

Aşağıda verilen sözcüklerde örnekteki gibi kalın ve ince ünlüleri bulalım.

Sözcük	Kalın Ünlü	İnce Ünlü
battaniye	a-a	i-e
çiçekçi		
Tarsus		
hanımeli		

Sözcük	Kalın Ünlü	İnce Ünlü
traktör		
portakal		
Balıkesir		
papatya		

Müslüm
TEKİN

ETKİNLİK 6:

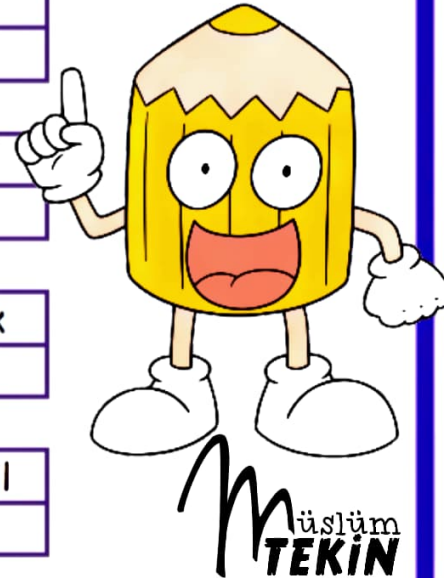
Aşağıda verilen sözcüklerde kalın ve ince ünlüleri belirleyerek bu sözcüklerin büyük ünlü uyumuna uyup uymadıklarını örnekteki gibi bulalım.

Sözcük	Kalın Ünlü	İnce Ünlü	Büyük ünlü uyumu kuralına uyar	Büyük ünlü uyumu kuralına uymaz
karanlık	a-a-ı	-	x	
çinekop				
perşembe				
eşofman				
lavabo				
sütlâç				
Yasemin				
baklava				
mobilya				
yuvarlak				

ETKİNLİK 7:

Aşağıda verilen sözcükleri örnekteki gibi sözlük sırasına göre dizelim.

begonya	lale	hanımeli	karanfil	zambak
1	4	2	3	5
elma	armut	vişne	erik	ayva
dondurma	dünya	deniz	dilek	davul
kuşak	kedi	kasap	kova	küçük
vazo	makas	veli	zeytin	mendil

DEĞERLENDİRME TESTİ

1) Konuşurken ağızımızdan çıkan sesleri yazmak için kullandığımız işaretlere ne ad verilir?

A) sözcük B) cümle C) harf

2) Alfabemiz kaç harften oluşmaktadır?

A) 28 B) 29 C) 30

3) Alfabemizde kaç tane ünsüz harf bulunmaktadır?

A) 21 B) 22 C) 23

4) Alfabemizde kaç tane ünlü harf bulunmaktadır?

A) 7 B) 8 C) 9

5) Aşağıdakilerden hangisi kalın ünlülerin doğru sıralanmış halidir?

A) a - e - ı - i - o - ö - u - ü

B) e - i - ö - ü

C) a - ı - o - u

6) Aşağıdakilerden hangisi ince ünlülerin doğru sıralanmış halidir?

A) a - ı - o - u

B) e - i - ö - ü

C) a - e - ı - i - o - ö - u - ü

7) "Üniversite" sözcüğü kaç harften oluşmaktadır?

A) 10 B) 11 C) 12

8) "kalerifer" sözcüğünde ince ünlü olan harfler aşağıdaki şıkların hangisinde doğru olarak verilmiştir?

A) o - i B) a - o C) i - e

9) "buhar" sözcüğündeki harflerin alfabetik sıralaması hangi seçenekte doğru olarak yazılmıştır?

A) b-u-h-a-r B) a-b-h-r-u

C) a-h-b-u-r

10) Aşağıdaki sözcüklerin hangisinde daha çok kalın ünlü harf vardır?

A) kavurma B) çubuk

C) kalite

11) Aşağıdaki sözcüklerin hangisinde bulunan ünlülerin tamamı incedir?

A) basit B) bisiklet

C) kamyonet

12) "ceviz" sözcüğündeki harflerin alfabetik sıralaması hangi seçenekte doğru olarak verilmiştir?

A) c-i-e-v-z B) e-c-i-v-z

C) c-e-i-v-z

Müslüm
TEKİN

13) "zeytin-zarar-zorba-zürafa"
sözcüklerinin alfabetik sıralaması nasıl olur?

- A) zarar - zeytin - zorba - zürafa
B) zarar - zorba - zeytin - zürafa
C) zarar - zeytin - zürafa - zorba

14) Aşağıdaki kelimeler alfabetik sıralamaya göre sıralanırsa hangisi en başta yer alır?

- A) armut   B) ayva
C) ananas

15) Aşağıdaki kelimeler alfabetik sıralamaya göre sıralanırsa hangisi en sonda yer alır?

- A) fener   B) fil
C) fare

16) Aşağıdaki harflerden hangisi alfabetik sıralamada diğerlerinden önce gelir?

- A) s   B) v   C) t

17) Aşağıdaki harflerden hangisi alfabetik sıralamada diğerlerinden sonra gelmektedir?

- A) k   B) s   C) p

18) Alfabemizin 10. ve 20. harfleri aşağıdakilerden hangisidir?

- A) h - p   B) i - r   C) g - ö

19) Aşağıdaki sözcükleri alfabetik sıraya göre sıralarsak sıralama nasıl olur?

nöbetçi	☐
neşe	☐
nane	☐
nokta	☐

- A)   B)   C)

3	1	4
1	2	2
2	3	1
4	4	3

20) Görseldeki hayvanın

adının il harfi ile son

harfi alfabetik

sıralamada kaçınıcı

sırada bulunmaktadır?

- A) 24 - 11   B) 24 - 10
C) 25 - 10

